

**Republika e Kosovës • Republika Kosovo • Republic of Kosovo
Institucioni i Avokatit të Popullit • Institucija Ombudsmena • Ombudsperson Institution**

Priština, dana 23. septembra 2019. godine

G. Burim Berisha, predsednik
Opština Kosovo Polje

PISMO PREPORUKE

**Žalba br. 203/2019
protiv
Opštine Kosovo Polje**

Poštovani g. Berisha,

Ombudsman, je u skladu sa članom 16. stav 1. Zakona br. 05/L-019 o Ombudsmanu, i u skladu sa članom 10, Zakona br. 03/L-215 o uvidu u javnim dokumentima (ZUJD)¹, dana 4. marta 2019. godine, primio žalbu g. F.M., podnetu protiv Opštine Kosovo Polje, zbog nemogućnosti pristupa javnim dokumentima.

Na osnovu informacija koje ima na raspolaganju Institucija Ombudsmena (IO) žalio se dana 19 decembra 2018. godine i 16 januara 2019. godine, obratio Direkciji za urbano planiranje (DUP) Opštine Kosovo Polje, sa zahtevom za pristup zapisniku o tehničkom pregledu investicionog objekta od 30. septembra 2014. godine, na osnovu kojeg je doneto Rešenje 06. br.300 od 23.10.2014. godine; kao i glavnom projektu i osnovnom (podrumskom) projektu prema urbanističkoj dozvoli 06.br.233 od 19.7.2012. godine, i Građevinskoj dozvoli br. 06/235, od 25.7.2012. godine.

Podnosilac žalbe je 25. januara 2019. godine primio obaveštenje od službenika za pristup javnim dokumentima Opštine Kosovo Polje kome je navedeno: „[...] Navedeni zahtev je u toku razmatranja od strane ova Direkcije. Do sada smo mi predali sva dokumenta - kopije koje je tražila stranka, osim glavnog projekta koji zajedno sa većim delom tehničke dokumentacije zbog nedostatka prostora nije prebačen u novi objekat ... [..] Na lokaciji gde se oni nalaze za nas je nemoguć pristup. Ali mi ćemo se potruditi tokom sledeće nedelje da tražimo od investitora da nam omogući kopiju podrumске baze (na zahtev stranke) i obavestićemo vas o njegovom odgovoru. ... [...] ". Uprkos obećanju datom u obaveštenju od 25. januara 2019. godine, podnosiocu žalbe nije omogućen pristup traženim dokumentima nakon više od mesec dana. On se obratio IO, dana 4. marta 2019. godine.

Ombudsman se dana 15. aprila 2019. godine, obratio pismom predsedniku opštine Kosovo

---

¹ Zakona br. 06/L-081 o pristupu javnim dokumentima je stupio na snazi dana 19 jula 2019. godine, a zahtev od žaliteljke je podnet pre stupanja na snagu novog zakona.

Polje i tražio od njega informacije o radnjama koje je preduzela Opština, ili koje planira da preduzima, kako bi odgovorila žalioocu na zahtev za pristup javnim dokumentima. Obzirom da Ombudsman nije dobio odgovor na ovaj dopis, IO je dana 16. maja 2019. godine, putem elektronske pošte kontaktirao službenika za informisanje opštine Kosovo Polje. Dana 17. maja 2019. godine, IO je dobila odgovor e-poštom kojim je obavještena o istim odgovorima koje je Opština Kosovo Polje prosledila podnosiocu žalbe dana 25. januara 2019. godine. Dana 1. avgusta 2019. godine, Ombudsman se ponovo obratio pismom predsedniku opštine Kosovo Polje u vezi sa žalbom, ali nije dobio odgovor.

Ustav Republike Kosova, (u daljem tekstu: Ustav) u članu 41, stav 1, definiše Pravo na pristup javnim dokumentima, po kome. *“Svako lice uživa pravo pristupa javnim dokumentima.”* Stav 2, istog člana Ustava definiše da je dokumentacija svih institucija pristupačna za sve, izuzev onih dokumenata čiji je pristup ograničen zakonom: *“Dokumenta koje poseduju javni i državni organi, su javna, osim onih kojima je pristup zakonom ograničen, zbog privatnosti, poslovnih tajni ili informacija koje su klasifikovane kao poverljive.”*

Pravo da bude informisan je pravo garantovano Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima, članom 19, koji propisuje: *„Svako ima pravo na slobodu mišljenja i izražavanja, što obuhvata i pravo da ne bude uznemiravan zbog svog mišljenja, kao i pravo da traži, prima i širi obavještenja i ideje bilo kojim sredstvima i bez obzira na granice.“* Slobodu uzimanja i davanja informacija predviđa i član 10. stav 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima (ESLJP) - [Sloboda izražavanja]: *“Svako ima pravo na slobodu izražavanja. Ovo pravo uključuje slobodu posedovanja sopstvenog mišljenja, primanja i saopštavanja informacija i ideja bez mešanja javne vlasti i bez obzira na granice...”*

Duh člana 41 Ustava se prosleđena takođe u članu 1, ZUJD-a, prema kojem: *„Ovaj zakon garantuje pravo svakog fizičkog ili pravnog lica, bez diskriminacije po bilo kom osnovu, da imaju pristup, na zahtev, dokumentima vođenim, pripremljenim ili primljenim od javnih institucija.”*

Štaviše Ustav u članu 52, stav 2 i 3 definiše odgovornost za životnu sredinu: *“Institucije javne vlasti su dužne da se angažuju kako bi svakom licu garantovale mogućnost uticaja na odluke koje se tiču životne sredine u kojoj žive.”* i *“Uticaj na životnu sredinu će se uzeti u obzir od strane javnih institucija tokom procesa donošenja odluka.”*

Dok Zakon br. 03/L-025 o zaštiti životne sredine, član 6, stav 12 definiše: *“Načelo uvida javnosti u informacijama, u ostvarivanju prava na zdravu sredinu. Svako ima pravo da bude obavješten o stanju životne sredine i da učestvuje u donošenju odluka.”*

Zakon br. 05/L-031 o opštoj administrativnoj proceduri, proglašavajući princip otvorene administracije u članu 9 stavu 1 predviđa: *„Javni organi mora da deluju transparentno.“*

Ombudsman procenjuje da su izuzeci prava na pristup dokumentima utvrđeni u članu 12. ZUJD-a. Dok se informacije mogu ograničiti samo u svrhu zaštite legitimnih javnih, životnih ili drugih legitimnih privatnih interesa kako je definisano važećim zakonodavstvom.

Ombudsman zaključuje da u slučaju žalioaca, opština Kosovo Polje nije uspeła da ispuni svoje obaveze u vezi sa omogućavanjem, odnosno odobrenjem pristupa javnim dokumentima u saglasnosti sa zahtevom podnetim od strane žalioaca, pravo koje je sankcionisano domaćim aktima i međunarodnim instrumentima.

S tim u vezi, nedostatak odluke u obliku propisanom zakonom povlači sa sobom i nedostatak obaveštenja stranke o pravu na žalbu, što takođe predstavlja kršenje prava na korišćenje pravnih lekova.

Pravna obaveza da se saraduje sa Institucijom Ombudsmana

Ombudsman zaključuje da opština Kosovo Polje osim što nije uspela da ispuni obaveze koje proizilaze iz Ustava Republike Kosova (član 41 i član 132, stav 3), takođe nije uspela da ispuni obaveze koje proizilaze iz ZUJD-a i Zakona o Ombudsmanu (član 25), na osnovu koga svi autoriteti imaju za obavezu da odgovore Ombudsmanu na njegova zahteve za sprovođenje istrage, kao i da pruže adekvatnu pomoć prema njegovom zahtevu. Odbijanje saradnje sa Ombudsmanom od strane državnog službenika, zvaničnika ili javnog organa predstavlja razlog da Ombudsman zatraži od nadležnog organa da pokrene upravni postupak, uključujući disciplinske mere, do otpuštanja sa posla ili civilne službe. U slučaju kada institucija odbije da saraduje ili interveniše u procesu istrage, Ombudsman ima pravo da zahteva od nadležnog tužilaštva da pokrene upravni postupak zbog sprečavanja obavljanja službene dužnosti.

Stoga, u svrhu poboljšanja i uvažavanja prava na pristup javnim dokumentima, kao ustavno i zakonsko pravo, kako bi građani ostvarili ovo pravo kao moćno sredstvo kontrole rada vlasti, a što bi uticalo na poboljšanje rada državnih organa i povećanje transparentnosti i odgovornosti, Ombudsman, u skladu sa članom 135, stav 3 Ustava Republike Kosovo:

PREPORUČUJE

Opštini Kosovo Polje

- ***Da razmotri zahtev podnosioca žalbe i da odgovori u skladu sa Zakonom br. 06/L-081 o uvidu u javnim dokumentima i relevantnim zakonodavstvom na snazi.***
- ***Da odgovori na zahteve Ombudsmana.***

U skladu sa članom 132, stav 3 Ustava Republike Kosovo („*Bilo koji drugi organ ili institucija, koja sprovodi legitimnu vlast u Republici Kosovo je dužna da odgovori na zahteve Ombudsmana i da mu/joj predstavi sva dokumenta i informacije koje su od njega zatražena u saglasnosti sa zakonom*“) i člana 28 Zakona br. 05/L-019 o Ombudsmanu („*Autoriteti, kojima je Ombudsman uputio preporuke, zahtev ili predlog za preduzimanje konkretnih mera, [...] treba da odgovore u roku od trideset (30) dana. Odgovor treba da sadrži razloge u pisanoj formi o preduzetim radnjama u vezi navedenog pitanja*“), ljubazno vas molimo da nas informišete o radnjama koje ćete preduzeti u vezi sa ovim pitanjem.

S poštovanjem,

Hilmi Jashari
Ombudsman